

Korte mededelingen Korte mededelingen Korte me edelingen Korte mededelingen Korte mededelingen Korte mededelingen Korte mededelingen Korte me

Een sluipwesp met vier puntogen (Hymenoptera: Ichneumonidae)

Op 16 juli 1992 ving ik in mijn Malaise val te Papenvoort (Drenthe) een sluipwesp met vier puntogen (ocelli), dus één meer dan normaal (fig. 1). Deze sluipwesp, een mannetje, werd door de heer C. J. Zwakhals gedetermineerd als *Virgichneumon monostagon* Gravenhorst. Het normale trio puntogen bevindt zich iets dichterbij de linker dan bij de rechter oogbinnenrand. Het vierde puntoog raakt de rechter oogbinnenrand uitwendig. Hoewel dit niet goed in figuur 1 is te zien, zijn de linker en rechter oogbinnenrand enigszins ongelijk van vorm.

Fig. 1. Kop van *Virgichneumon monostagon*, gezien van de bovenzijde. Breedte van de kop over de ogen: 2,35 mm (Foto: Th. Heijerman).

L. Witmond, Grote Vaartlaan 35, 9642 PB Veendam.

Een extreem grote vorm van *Sphecodes crassus* (Hymenoptera: Apidae)

Van *Sphecodes crassus* Thomson komt in Drenthe naast de normale vorm, waarvan de ♀♀ volgens de literatuur 5-7 mm lang zijn,

een vorm voor met een donkerder rood en forser gestippeld achterlijf en een lengte van 7-9 mm. Deze grotere dieren maken een andere indruk en zouden daardoor gemakkelijk voor *S. pellucidus* Smith aangezien kunnen worden, maar ze hebben een duidelijk smallere anaalplaat en een veel minder behaarde kop.

Tussen deze grote en de normale dieren bestaat een geleidelijke overgang. Van de 63 door mij in Drenthe gevangen en gemeten ♀♀ waren er 33 van deze grote vorm tegen 30 normale. Van wijlen G. Stobbe zag ik zulke grote dieren uit Friesland (6 van de 12 stuks) en van J. M. Koese uit Twente (2 van de 12). Daarentegen waren alle 37 ♀♀ van V. Lefeber uit Limburg, die ik gezien heb, van de normale vorm. Om te kunnen zeggen, of er bij de ♂♂ een soortgelijk verschil in grootte bestaat, beschik ik over te weinig (10) exemplaren.

In de literatuur ben ik niets over zulke grote exemplaren van *S. crassus* tegengekomen. Alleen Lomholdt (1977) onderscheidt zich van de andere auteurs door als lengte van de ♀♀ op te geven 6-8 mm in plaats van 5-7 mm.

Ik vermoed dat de grote dieren zijn opgegroeid bij *Lasioglossum prasinum* (Smith): bij kolonies van deze soort heb ik er veel gevangen. Maar ook op plaatsen, in de omgeving waarvan niet zo'n kolonie te vinden was, ving ik er meerdere: die zouden uit nesten van *Andrena albilabris* (Kirby) afkomstig kunnen zijn. Deze twee soorten zijn aanzienlijk groter dan de kleine *Lasioglossum*-soorten die gewoonlijk als waard van *S. crassus* genoemd worden.

Literatuur

LOMHOLDT, D., 1977. De danske blodbier, *Sphecodes* (Hym., Apidae). - *Ent. Meddr* 45: 99-108.

K. Vegter, Julianastraat 248, 7811 JL Emmen.